

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Lvdovici Molinæ, E Societate Iesv Theologiae Doctoris, &
Professoris, Commentaria, In primam D. Thomæ partem**

Molina, Luis de

Lugduni, 1622

Vtrum pater quatenus principium Filij, & Filius quatenus principium
Spiritus sancti sint plura principia. disput. 6.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73915)

capitulum, quod est Pater, & quod est Filius: nec inde sequitur Filium esse Patrem, eò quòd spirator, communicabile quid supposito Patris & Filij, & ex identitate duorum suppositorum: cum aliquo communicabili non sequatur identitas suppositorum inter se. Similis difficultas est de hac propositione, *Pater & Filius sunt unus Deus, qui est Pater*: quæ proculdubio est vera, pronome, qui, referente Deum: nam vnus numero Deus, qui verè dicitur de Patre & Filio, re vera est Pater. Neque inde sequitur, Filium esse Patrem: quòd ex identitate Patris & Filij cum natura diuina non sequitur identitas Patris & Filij inter se, propter communicabilitatem naturæ diuinæ.

Circa responsonem ad quintum aduerte, hanc, *vnun principium Spiritus sancti est Pater & Filius*, esse veram: tum quia principium Spiritus sancti supponit immediatè pro spiratore, cui conuenit, vt sit Pater, & Filius: tum etiam quia indistinctè & quasi vnica suppositione supponit pro Patre & Filio, tam si coniunctim, quam si diuisim spectentur, vt explicauimus.

DISPUTATIO VI.

Vtrum Pater, quatenus principium Filij, & Filius quatenus principium Spiritus sancti, sint plura principia.

Superest examinemus, an saltem quatenus Pater est principium Filij per intellectum, & Filius est principium Spiritus sancti per voluntatem, Pater & Filius sint plura principia. Pars, quæ affirmat, suadet potest. Primò, quia Pater & Filius sunt duæ personæ: & Pater producit generando Filium, per intellectum, Filius verò producit spirando Spiritum sanctum per voluntatem: ergo si eo modo spectentur, sunt plura principia.

Secundò, vt nomen substantiuum dicatur pluraliter, satis est pluralitas significati formalis ac suppositorum: atqui Pater & Filius sunt distincta supposita, & principium est nomen substantiuum, significatumque formale illius est diuersum in Patre, & Filio: quippe cum in Patre sit paternitas, aut potentia ad generandum, & in Filio sit spiratio, aut potentia ad spirandum: ergo sunt plura principia comparatione Filij & Spiritus sancti.

Tertiò, si Filius, vt principium Spiritus sancti, & Pater non essent plura principia, sed vnun idemque principium, tunc Filius esset principium, quod est principium Filij quandoquidem esset illud vnū principium, quod est Pater & Filius, ac proinde esset principium sui ipsius, quod est absurdum.

Pars negans approbatur. Pars nihilominus, quæ negat, vera est, nempe Patrem & Filium, eo modo spectatos, non esse plura principia secundum rem, sed vnun re, & plura solum virtute. Quæ probatur primò, quoniam in diuinis omnia sunt vnun, inter quæ non obstat relationis oppositio: sed Filius, vt est principium Spiritus sancti, & Pater, quæ Pater, non opponuntur relatiuè, vt art. 2. ostensum est; ergo eo modo spectati, non sunt plura principia, sed vnun re, & plura solum virtute. Secundò, principium est nomen substantiuum, & formale principij in Filio est spiratio actiua, aut vis ad spirandum, in Patre verò, comparatione Filij, est paternitas, aut potentia generatiua; sed spiratio actiua & paternitas vsq; spiratiua & potentia generatiua, non distinguuntur inter se, nisi virtute, vt ex hætenus dictis patet: ergo Pater & Filius sunt vnun principium secundum

rem, & plura virtute dicitur. Consequentia est manifestata, quia vt nomen substantiuum verè dicatur in numero plurali, prorsus requiritur pluralitas significati formalis. Tertiò, Filius est principium Spiritus sancti, quatenus est spirator, sed licet Filius, quæ Filius, distinguitur realiter à Patre, attamè, quatenus spirator est, ab eo minime distinguitur realiter, sed solum virtute: ergo Pater & Filius vt principium Spiritus sancti, sunt vnū tantum principium secundum re, & plura solum virtute. Quartò confirmatur hoc ipsum ex Anselmo in lib. de Spiritu sancto. cap. x. vbi ait: *Neque tamen duo constemur principia, vnun Patrem ad Filium, alterum Patrem & Filium ad Spiritum sanctum: sicut non credimus alium Deum Patrem de quo est Filius, & alium Deum Patrem & Filium de quo est Spiritus sanctus: quomnis de eodem Deo, sine de eodem principio, suo quisque modo sit, alter scilicet nascendo, alter procedendo.*

Ad primum ergo argumentum in contrarium neganda est consequentia: tum quia licet Pater & Filius sint duæ personæ, pater tamen & spirator non sunt duæ personæ, sed idem secundum rem: Filius autem non est principium Spiritus sancti, nisi quatenus spirator est, quo pacto non distinguitur realiter à Patre: tum etiam quia significatum formale principij, in Patre & in Filio non distinguitur realiter, sed virtute dumtaxat, vt ostensum est: verò, vt nomen substantiuum verè enuncietur in numero plurali de aliquibus necessaria est illis pluralitas significati formalis. Propter has duas rationes principium Filij, creaturarum in diuinis non sunt etiam plura principia, sed vnun tantum.

Ex his patet quid respondendum sit ad secundum: significatum namque formale principij non est diuersum in Patre & Filio, nisi solum virtute. Adde quòd licet Filius, quæ Filius, & Pater sint distincta supposita, non tamen Filius, quæ spirator, est & Pater: quod tamen necessarium erat, vt argumentum vim haberet.

Ad tertium dicendum est, Patrem & Filium, eo modo spectatos, esse vnun principium re, & plura virtute: quare quia solum conuenit Filio, vt sit principium Spiritus sancti, quoad rationem spiratoris: non verò quo ad rationem genitoris, quæ est solum in Patre, solumque virtute distinguitur à ratione spiratoris, non sequitur Filium esse principium sui ipsius.

QVÆSTIO XXXVII.

De nomine Spiritus sancti, quod est amor.

ARTICVLVS I.

Vtrum amor sit proprium nomen Spiritus sancti.

IRCA hunc articulum quæ diximus q. 27. art. 3. Quæadmodum in humanis, & propter vocabulorum penuriam, & quia quæ ad voluntatem spectant nos magis latent, quàm pertinentia ad intellectum, amor dicitur non solum actus voluntatis, quo formaliter diligimus, sed etiam terminus, seu qualitas, quam diligendo producimus: quoque in diuinis amor dicitur, non solum actus voluntatis, quo tres personæ denominantur formaliter diligere, sed etiam terminus à Patre & Filio diligendo productus, qui est persona Spiritus sancti: æquiuocè tamen. Amor ergo in hac secunda acceptione dicitur in diuinis personaliter, estque proprium

Pars affirmans suadetur. Primò.

Secundò.

Tertiò.

Pars negans approbatur.

MOLL
D.